

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

YES Uudenmaan toiminta yrittäjyyskasvatuksen edistäjänä

Kivikoski, Miina

2012 Kerava

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Kerava

YES Uudenmaan toiminta yrittäjyyskasvatuksen
edistäjänä

Miina Kivikoski
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2012

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet.....	7
3	Yrittäjyyskasvatus.....	8
3.1	Yrittäjyyskasvatus suomalaisessa koulujärjestelmässä	9
3.2	Yrittäjyys opetussuunnitelmissa	10
4	Valtakunnallinen YES ry.....	11
4.1	YES Uusimaa.....	11
4.2	Koulun ja työelämän yhteistyö	12
4.3	Nuori Yrittäjyys.....	13
5	Yrittäjyyden opettamisen ulottuvuudet	16
6	Laadullinen tutkimus	18
6.1	Menetelmän valinta.....	19
6.2	Haastattelujen suorittaminen.....	20
6.3	Tulosten käsittely	20
6.4	Tulosten luotettavuus	20
7	Tulokset.....	21
7.1	NY-ohjelmat ja niiden vieminen opetussuunnitelmiin.....	21
7.2	Verkostoituminen	22
7.3	Opettajan tukeminen.....	22
7.4	Koulutuksien alakohtaisuus.....	22
7.5	Tiedottaminen	22
8	Johtopäätökset	23
9	Arviointi.....	24
9.1	Asetettujen tavoitteiden saavuttaminen	24
9.2	Ammatillisen kasvun arviointi.....	25
10	Lähteet.....	26
11	Liitteet.....	27

Miina Kivikoski

YES Uudenmaan toiminta yrittäjyyskasvatuksen edistäjänä

Vuosi	2012	Sivumäärä	29
-------	------	-----------	----

Valtakunnallinen YES ry on opetushallituksen rahoittama hanke, joka tarjoaa yrittäjyyskasvatuksen tukipalveluja yrittäjyyden kehittämiseen ja koulutusta opettajille. YES ry järjestää tapahtumia, koulutuksia ja tilaisuuksia kouluille sekä yrityksille. Koulutukset ovat suurelta osin Nuori Yrittäjyys ry:n (NY) ohjelmakoulutuksia, joita on perusasteelta korkea-asteelle asti. Näiden koulutusten avulla opettajat saavat pätevyyden ottaa opetukseensa mukaan erilaisia ja erilaajuisia NY opinto-ohjelmia. Opinnäytteen tavoite on selvittää mitä ideoita tai tarpeita opettajilla on YES Uudenmaan toimintaan sekä miten opettajat kokevat YES Uudenmaan toiminnan yrittäjyyskasvatuksen edistäjänä.

Yrittäjyyskasvatus on laaja käsite. Kiteytettynä se on toimintatapa joka edistää mahdollisuuksien havaitsemista, innovatiivisuutta ja uuden liiketoiminnan aikaansaamista. Suomessa yrittäjyyskasvatus on kirjattu opetussuunnitelmaan, sekä peruskouluissa, että lukioissa. Myös EU linjaukset tukevat yrittäjyyden opettamista koko koulujärjestelmän ajan. Tästä huolimatta yrittäjyyskasvatuksesta tiedetään jokseenkin vähän, joka korostuu opettajien kohdalla. Opettajia tulisi kouluttaa ja käsitettä avata, ja juurikin tässä vaiheessa tulee tärkeäksi käyttää hyväksi Valtakunnallista YES ry:tä sekä Nuori Yrittäjyys ry:tä. Kun opettajille avaa yrittäjyyskasvatuksen tavoitteita ja sisältöä, he ehkä huomaavat jo vaivihkaa opettavansa sitä. Tällaisilla keinoilla opettajat voisi saada kiinnostumaan enemmän yrittäjyyskasvatuksesta.

Aineisto kerättiin teemahaastatteluilta neljältä opettajalta, jotka olivat osallistuneet YES Uudenmaan toimintaan. Tutkimustuloksista löytyi toistuvia teemoja, jotka olivat tiedottaminen, verkostoituminen sekä opettajan tukeminen. Aineiston perusteella oli mahdollista vastata tutkimuskysymykseen, vaikka otos tutkimuksessa olikin hyvin pieni.

Asiasanat: Yrittäjyyskasvatus, Valtakunnallinen YES ry, YES Uusimaa.

Miina Kivikoski

YES Uusimaa as a Contributor of Entrepreneurship Education

Year	2012	Pages	29
------	------	-------	----

National YES-Center is a project which is sponsored by the National Board of Education. It offers entrepreneurship education services for basic education, general and vocational upper secondary schools. It also provides study material, teacher training, entrepreneurial contacts and curriculum services.

The subject of the thesis is to survey the teacher's needs and ideas about YES-Center and its operation as a entrepreneurship education contributor.

Entrepreneurship education seeks to provide students with the knowledge, skills and motivation to succeed in school and in working life. Entrepreneur education is put on record in curriculum in Finland both in the basic education and the upper secondary school. But still entrepreneur education is rather a unknown concept which is emphasized when it comes to teachers. The teachers should be more educated and the concept should be expanded. This is the point where YES-Center and its services are needed. When teachers realize the content and objectives of entrepreneur education, they might notice that they actually are teaching it already. With these kinds of ways teachers could get more excited and interested in the subject of entrepreneur education.

The data was collected with a theme interview from four teachers familiar with YES-Center. There were repetitive themes rising from the data. These themes were networking, informing and supporting the teachers. The survey question was met by this study, even though the sample was not very wide.

Keywords: Entrepreneur education, YES-Center

1 Johdanto

Olen lukenut opinnäytettä varten paljon kirjallisuutta, ja olen huomannut, että vaikka yrittäjyyskasvatus on mainittu Suomen opetussuunnitelmissa jo vuonna 1994, oikea yrittäjyyskasvatus vallankumous on käyty viimeisen kymmenen vuoden sisällä. Vuosia ensimmäinen maininnan jälkeen opetussuunnitelmissa, yrittäjyyskasvatus pysyi vain ja ainoastaan mainintana, ilman toimenpiteitä. Huomaan suhteellisen uudesta ilmiöstä olevan kyse myös määrittelyn vaikeudessa. Pikkuhiljaa tosin määrittelykin on vakiintunut tarkoittamaan toimintatapaa joka edistää yrittäjämäistä, riskejä hallitsevaa, katalyyttimäistä sekä innovatiivista toimintaa.

Arkipuheessa yrittäjyyskasvatus mielletään usein toiminnaksi, jonka tehtävä on lisätä yrittäjien lukumäärää. Näin ei kuitenkaan ole. Yrittäjyyskasvatus kasvattaa nuorista toimeliaita ihmisiä, joilla on valmiudet harjoittaa yrittäjyyttä, jos näin haluavat. Myös palkkatyöläiset tarvitsevat yritteliään asenteen elämään. Yrittäjyyskasvatus voi olla montaa asiaa. Se voi olla niin lapselle julkisen ja yksityisen sektorin eron selvittämistä, kuin ammattiopintojaan suorittavan henkilön auttamista perustamaan oman yrityksen. Yrittäjyyskasvatus on elämässä tarvittavien taitojen ja tietojen oppimista. Voisi jopa sanoa että yrittäjyysopinnot, yrittäjänä toimimisen kannalta, ovat sisällytetty yrittäjyyskasvatukseen.

Olen monesti törmännyt siihen, että ihmiset mieltävät sanat "yrittäminen" hurjan negatiiviseksi. He ovat sitä mieltä, että yrittäjät eivät vain yritä, vaan he toimivat. Heidän mielestään esimerkiksi toimija kuvaisi paremmin heidän toimenkuvaansa. Olen itse yllättynyt tällaisesta näkökulmasta, sillä mielestäni yrittäminen on todella mahtavaa ja rohkeaa, enkä liitä siihen mitään negatiivista.

Tutkin, millaisia ideoita ja tarpeita opettajilla on YES Uudenmaan toimintaan. Tutkin myös miten opettajat kokevat YES Uudenmaan roolin yrittäjyyskasvatuksen tukipalveluna.

Selvitän työssäni opinnäytteen taustan ja tavoitteet, kohderyhmän sekä rajaukset. Tämän jälkeen siirryn teoreettisen viitekehyksen pariin, jossa selvitän yrittäjyyskasvatuksen roolia sekä suomalaisessa koulujärjestelmässä, että opetussuunnitelmassa. Kerron valtakunnallisesta että paikallisesta YES ry:stä sekä Nuori Yrittäjyys ry:stä. Tuen tätä lukua kertomalla teoriaa koulun ja työelämän yhteistyön eduista. Tämän jälkeen käsittelen lyhyesti laadullista tutkimusta, menetelmän valintaa ja tarkemmin käyttämäni menetelmää, eli teemahaastattelua. Koin ettei minun kannata alkaa laajasti käsittelemään tutkimusta, varsinkaan määrällistä, sillä se ei liity omaan tutkimukseeni eikä opinnäytteeseeni mitenkään. Käyn läpi haastattelujen suorittamisen ja tulosten käsittelyn sekä luotettavuuden. Näitä osioita seuraa tutkimustulokset sekä niiden johtopäätökset ja pohdintaa. Viimeiseksi arvioin opinnäytteeni onnistumista.

2 Opinnäytetyön tausta ja tavoitteet

Suoritin työharjoitteluni keväällä 2012 YES Uusimaalle. Valitsimme aiheen yhdessä YES Uudenmaan projektipäällikkö Mirja Ahvenaisen kanssa. Aiheen valinta lähti käyntiin palaverissa, jonka kävimme Laurean projektipäällikön Anu Lindströmin ja Mirja Ahvenaisen kanssa. Palaverin jälkeen Mirja Ahvenainen keskusteli aiheesta oman esimiehensä kanssa, ja esitti aiheideansa minulle. Minulle on mielekkäintä tehdä sellaista työtä, joka todella tuottaa hyödyllistä materiaalia YES Uudenmaan käyttöön. Ja tämä aihe tuottaa tutkimuksen, joka aivan varmasti hyödyttää YES Uudenmaan toimintaa. Työharjoittelun avulla pääsin hyvin laajasti perehtymään YES Uudenmaan toimintaan.

Teen laadullisen tutkimuksen, haastattelen opettajia ja kerään mielipiteitä ja ideoita YES Uudenmaan toimintaan. Yksi YES ry:n päätavoitteista on kouluttaa opettajia erilaisiin Nuori Yrittäjyys -koulutusohjelmiin. NY-ohjelmat esittelen myöhemmin työssä. Opinnäytetyöni tavoitteena on saada vastaus tutkimuskysymyksiini, ja sitä kautta selkeyttää YES Uudenmaan fokusta. YES Uusimaa voi opinnäytetyöni perusteella muuttaa käytäntöjään, jotta heidän palvelut parhaiten vastaisivat opettajien tarpeita.

Jotta koulutukset ja tapahtumat vastaisivat parhaiten opettajien toivomuksia, pitää heidän mielipiteensä kerätä. Aineiston kerään haastatteleamalla, menetelmänä teemahaastattelu. Ensisijainen tavoitteeni oli saada riittävä aineisto, jotta saisin vastaukset tutkimuskysymyksiini. Asetin silti numeraaliset tavoitteet, eli kolme haastattelua sekä perusasteelta, että toiselta asteelta. Koko tutkimuksen ajan silti hain tilannetta, että vastaukset alkaisivat jossain määrin toistaa itseään.

Minulle aihe tuottaa hyötyä sen kautta että opin tekemään tutkimuksen ja analysoimaan tutkimustuloksia. Opin suunnittelemaan teemahaastattelua sekä suorittamaan haastatteluja. Opin miten suuri ja vaatima prosessi tutkimuksen tekeminen on. Työharjoitteluni kautta ymmärsin opettajien olevan hyvin hankalasti lähestyttävä, vaativa ja kriittinen kohderyhmä. Alusta asti ymmärsin, että opettajia olisi haastavaa saada osallistumaan tutkimukseen. Opettajilla ei tunnu olevan aikaa mihinkään ylimääräiseen.

Riskien arvioinnilla varauduin mahdollisiin epäonnistumisiin jo etukäteen. Ehdottomasti suurin riski opinnäytteen suorittamisessa oli, että en onnistuisi saamaan haastatteluja ja en siten olisi saanut kerättyä aineistoa. Toinen riski on, että haastattelun onnistuttua, en saisi opettajalta tarvittavaa informaatiota. Jos kenelläkään opettajalla ei esimerkiksi olisi mitään mielihalua, ideaa tai tarvetta YES Uudenmaan toiminnasta, ei tutkimuskysymykseeni vastaaminen olisi ollut mahdollista.

Kohderyhmäkseni asetin Uudenmaan alueen opettajat ensimmäiseltä ja toiselta asteelta, jotka ovat olleet mukana YES Uudenmaan toiminnassa. Kaikki haastateltavani ovat olleet vahvasti mukana Nuori Yrittäjyys ry:n opinto-ohjelmissa. Rajasin kolmannen asteen pois opinnäytteeni kohderyhmästä, sillä NY ei vielä tarjoa ohjelmia kolmannen asteen opettajille. Siksi haastateltavia olisi ollut vaikea, ellei mahdoton löytää. Sillä suurin osa YES Uudenmaan toiminnasta on NY-ohjelmien koulutuksia.

Aiheeni on yhteistyötahojen tarpeet ja ideat YES Uudenmaan toimintaan, ja yrittäjät ovat ehdottomasti suuri ja tärkeä yhteistyötaho. Rajasin kuitenkin yrittäjät pois kohderyhmästäni, koska ajattelin opinnäytteen muuten laajenevan tarkoituksettoman suureksi. Pelkkä opettaja näkökulma on erittäin mielenkiintoinen lähtökohta tutkimukseen.

3 Yrittäjyyskasvatus

Yrittäjyyskasvatus on vaikea käsite, ja se on haastava kahdesta näkökulmasta. Se liittyy niin yrittäjyyden määrittelyyn sekä kasvatuksen käsitteen tulkintaan. Yrittäjyyskasvatus (entrepreneur education) käsittää sisälleen sekä käsitteet enterprising ja entrepreneurial käsitteet, jossa ensimmäinen käsite viittaa laajemmin yrittäjyysvalmiuksiin ja kompetensseihin kun taas jälkimmäinen liiketoimintakontekstiin. (Kyrö & Ripatti 2006, 16-17).

Käsitteistön ymmärtäminen on haastavaa, koska yhtä selkeää vastausta ei ole, ja totuus on tietyllä tavalla katsojan silmissä. Monilla tutkijoilla on omat määrittelynsä, ja positiivista on että samanlaisia piirteitä on jokaisessa määrittelyssä havaittavissa. Nämä piirteet ovat mahdollisuuksien havaitseminen, innovatiivisuus, riskin kantaminen sekä uuden toiminnan aikaansaaminen. (Kyrö & Ripatti 2006, 17).

Ominaisuuksia voi käsitellä suhteessa yrittäjyyden muotoihin, jotka ovat yksilön yrittäjämäinen toimintatapa, ulkoinen yrittäjyys, organisaatioyrittäjyys ja sisäinen yrittäjyys. Kaikki yrittäjyyden muodot ovat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa, ja myös muokkaavat toisiaan. (Kyrö & Ripatti 2006, 18).

Koulun tehtävä on auttaa oppilasta selviämään tulevaisuuden tehtävissä ja valintatilanteissa. Yksilölle tulisi luoda edellytykset valita itselleen paras vaihtoehto uraansa koskien. Opetuksessa on edistettävä siis yrittäjämäistä, riskejä hallitsevaa, katalyyttimäistä sekä innovatiivista toimintatapaa. Minkä tahansa aineen opetus voidaan järjestää niin, että se tukisi edellämainittua toimintatapaa. Ja siksi yrittäjyyskasvatus kuuluu kaikille opettajille. (Kyrö, Lehtonen & Ristimäki 2007, 35.)

Yrittäjyys ja siihen liittyvän koulutuksen merkitys on nostettu 2000-luvulla esiin, niin Suomessa kuin myös EU:ssa. EU:n selvitys yrittäjyyskasvatuksen tilanteesta vuodelta 2002 suosittelee yrittäjyyden opettamista läpi koulujärjestelmän. Suomessa yrittäjyyskasvatus on ollut opetussuunnitelmissa sekä peruskoulussa että lukiossa jo vuodesta 1994. (Kyrö ym. 2007, 19.)

Yrittäjyyden voi jakaa kolmeen muotoon, jotka kaikki muovaavat toisiaan ja ovat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Yrittäjyyskasvatus voi sisältää kaikki yrittäjyyden muodot. Yrittäjyys voi kiinnittyä ulkoiseen yrittäjyyteen, organisaatioyrittäjyyteen ja sisäiseen yrittäjyyteen. Ulkoinen yrittäjyys tarkoittaa pienyrityksen omistamista ja johtamista, organisaatioyrittäjyydellä viitataan organisaation kollektiiviseen toimintatapaan. Sisäinen yrittäjyys viittaa yksilön ja organisaation yrittäjämäisen toimintatavan dynamiikkaan. (Kyrö ym. 2007, 18.)

3.1 Yrittäjyyskasvatus suomalaisessa koulujärjestelmässä

Riippuen oppilaan iästä, elämänvaiheesta ja toimintaympäristöstä eri yrittäjyyden muodot saavat aivan erilaisia painoarvoja läpi koulujärjestelmän. Kullakin asteella ovat omat tavoitteensa ja painopisteensä. Yrittäjyyskasvatus on kovin tärkeää tämän hetken maailmassa, jossa innovaatio ja muutokset kuuluvat kaikkien yhteiskunnallisten toimijoiden arkipäivään. Laaja näkemys yrittäjyydestä ja yrittäjien käytännön toiminnan tunteminen on ominaista koulujärjestelmän tavoitteille. (Kyrö & Ripatti 2006, 19-20).

Luettelen aste asteelta suositukset yrittäjyyskasvatuksen osasta suomalaisessa koulujärjestelmässä (Kyrö ym. 2007, 20):

1. Peruskoulu

- Yrittäjien tutustuttaminen yhteistyöhön koulujen kanssa
- Yrittäjien liittäminen opettajien työn ohella kouluttamiseen
- Opettajien kontaktien vahvistaminen työelämään
- Työhön tutustumisjaksojen kehittäminen kattamaan myös yrittäjyyden
- Opinto-ohjauksen kehittäminen kattamaan myös yrittäjyyden yhtenä uravaihtoehtona
- Näihin liittyvän materiaalin tuottaminen

2. Ammatilliset oppilaitokset ja oppisopimuskoulutus

- Keskitytään kehittämään yrittäjämäistä osaamista ja pedagogiikkaa aidoissa tilanteissa

3. Ammattikorkeakoulut

- Lopputöiden yhdistäminen työelämään ja opiskelijoiden PK-yrityksiin työllistymisen kehittäminen
- T&K:n vahvistaminen ja kohdentaminen PK-sektorille

- Ammattikorkeakoulujen ja alueellisten yrittäjien välisen yhteistyön vahvistaminen
- Opettajien työn ohella kouluttautumisen tukeminen
- Kokemusten ja tulosten jakaminen ammatillisista jatkotutkinnoista yrittäjyyden koulutusohjelmissa
- Liiketoimintaosaamisen kehittämiseen korkean asteen koulutuksessa keskittyneen komitean ehdotusten toimeenpano
- Yrityshautomoiden toiminnan edistäminen

4. Yliopistot

- Liiketoimintaosaamisen kehittäminen
- Akateemisen yrittäjyyden edistäminen
- Tutkimustulosten hyödyntämisen edistäminen
- Yhteistyön kehittäminen tieteen ja yritysten välille tiedekeskusten muodossa
- Opiskelijoiden ja työelämän välisen yhteistyön edistäminen lopputöiden ja jatko-opiskeluprojektien muodossa
- Opettajien koulutuksen kehittäminen

3.2 Yrittäjyys opetussuunnitelmissa

Valtakunnallinen opetussuunnitelma määrittelee yrittäjyyskasvatuksen tavoitteen olevan oppilaan sellaisten taitojen, tietojen ja asenteiden tukeminen, joita hän tarvitsee opiskeluaikanaan, sekä myöhemmin työelämässä riippumatta siitä, työskenteleekö hän toisen palveluksessa vai itsenäisenä yrittäjänä. Yrittäjyyskasvatus tulisi tukea oppilaan yritteliäisyyttä, luovuutta, aktiivisuutta sekä sinnikkyyttä. Oppilaiden tulee myös perehtyä yrittäjyyteen ammattina, oppia yritystoiminnan perusteet ja perehtyä sen vaikutuksista yhteiskunnalle. (Kyrö, Nurmi & Tikkanen 1999, 180.)

Perusasteen opetussuunnitelman perusteissa yrittäjyys on niputettu yhdeksi yhteiseksi kokonaisuudeksi osallistuvan kansalaisuuden kanssa. Kyrö, Lehtonen ja Ristimäki ovat määrittäneet käsitteen aktiivinen kansalaisuus tarkoittamaan vaikuttamista ja toimimista yhteiseksi hyväksi ja vastuun ottamista yhteisistä asioista ja osallistumista niiden hoitamiseen. (Kyrö ym. 2007, 80.)

Yrittäjyys on laaja-alainen ilmiö ja sen määrittely voidaan tehdä taloudellisista lähtökohdista tai sen mukaan mikä on yrittäjän suhde tuotantovälineisiin. Kuitenkin yrittäjyys on toiminta-, ajattelu-, ja suhtautumistapa, ja se ei välttämättä johda yrityksen perustamiseen, vaan se voi ilmetä työskentelyssä toisen palveluksessa. (Kyrö ym. 2007, 81.)

Ainakin vielä vuonna 2007 yrittäjyyskasvatuksesta tiedettiin jokseenkin vähän, joka korostui opettajien kohdalla. Joka merkitsee sitä, että opettajille suunnattua yrittäjyyskasvatuksen koulutusta tulisi toteuttaa ja käsitettä tulisi avata. Kun opettajille avaa yrittäjyyskasvatuksen tavoitteita ja sisältöä, he ehkä huomaavat jo vaivihkaa opettavansa sitä. Tällaisilla keinoilla opettajat voisi saada kiinnostumaan enemmän yrittäjyyskasvatuksesta. (Kyrö ym. 2007, 119.) YES yrittäjyyskasvatuksen edistäjänä pyrkii myös näihin tavoitteisiin ja haluaa tehdä opettajista parempia yrittäjyyskasvattajia.

4 Valtakunnallinen YES ry

Valtakunnallinen YES ry tarjoaa yrittäjyyskasvatuksen tukipalveluja yrittäjyyden kehittämiseen ja koulutusta opettajille. YES järjestää tapahtumia, koulutuksia ja tilaisuuksia kouluille sekä yrityksille. Opetussuunnitelman mukaan jokaisella nuorella on oikeus yrittäjyyskasvatukseen. YES tarjoaa opettajille työkaluja koulussa opittujen tietojen käyttöönottamiseen jo koulutuksen aikana ja vahvistaa lasten ja nuorten erilaisten taitojen ja vahvuuksien esiin nostamista. (Valtakunnallinen YES ry.)

YES ry:n toiminnan yhteistyökumppaneina ja rahoittajina toimivat opetushallitus sekä alueiden kunnat pääosin seudullisten kehittämiskeskusten, koulutuksen järjestäjien ja yrittäjäjärjestöjen kautta. YES ry tukee ja koordinoi alueellisen verkoston toimintaa. (Valtakunnallinen YES ry.)

4.1 YES Uusimaa

YES Uusimaa tekee samaa asiaa kuin valtakunnallinenkin YES, mutta vain Uudenmaan alueella. Alueellinen työ on ensisijaisen tärkeää, jotta YES ry:n henkilöstö voi olla alueellisesti läheisessä yhteistyössä jatkuvasti opettajien kanssa. YES yrittää niveltää yrittäjyyskasvatuksen osaksi koulun yleissivistävää opetusta, eli se siis kuuluu kaikille opettajille aineesta riippumatta. Osa opettajista selkeästi on sitä mieltä, ettei yrittäjyyskasvatus koske heidän opettamaansa ainetta. Mutta yrittäjyyskasvatus ei ole yrittäjän ammattiin opettamista.

4.2 Koulun ja työelämän yhteistyö

YES yrittää edistää koulujen työelämäyhteyksiä järjestämällä erilaisia tapahtumia. Opeyrittäjä treffit on hauska tapa saada tietyn alueen opettajia ja yrittäjiä verkostoitumaan keskenään. Näistä erinomaisista kontakteista opiskelijat ja oppilaat saavat esimerkiksi työharjoittelupaikkoja, ja yrittäjät innovatiivista työvoimaa. Opettajat voivat pyytää yrittäjiä esiintymään erilaisiin tapahtumiin ja puhumaan yrittäjyydestä ja työstään esimerkiksi yrittäjäviikolle. Erilaisia mahdollisuuksia ja tapoja hyödyntää tällaisia kontakteja on lukemattomia.

Erilaiset työelämään tutustumisjaksot sekä työharjoittelut tarjoavat oppilaalle tai opiskelijalle mahdollisuuden ymmärtää työelämän tarpeita. Yritysten kanssa tehtävän yhteistyön kautta oppilaat saavat nähdä, miten yrittäjyys ilmenee oikeasti työelämässä. Tietenkään kaikilla oppilaille ei ole mahdollisuutta suorittaa kyseistä jaksoa, siten että saisi työskennellä yrittäjän kanssa. (Ristimäki 2004, 97.)

Ristimäki (2004, 105) on esittänyt koulun ja opettajan yritys yhteistyön hyödyt näin:

Koululle

- Myönteinen julkisuus
- Lisäresurssi
- Opettajien jatkokoulutuksen foorumi
- Kouluorganisaation kehittäminen
- Kanava uuden tiedon lähteille
- Mahdollisuus oppiaineiden integroinnille

Opettajalle

- Horisontti laajenee
- Tiedot ja taidot karttuvat
- Kokemus lisääntyy
- Ideoita omaan työhön
- Henkilökohtainen kehittyminen
- Oikeita ongelmia opetukseen ratkottavaksi
- Opetuksen menetelmällistä kehittämistä
- Motivaatio lisääntyy

Hyödyt ovat merkittävät ja koulun ja opettajien kannattaisi pitää yritys kontakteistaan huolta ja hankkia niitä lisää.

4.3 Nuori Yrittäjyys

Nuori Yrittäjyys ry:n tarkoitus on edistää yrittäjämäistä asennetta ja aktiivista toimintaa nuorten keskuudessa. NY pyrkii lisäämään nuorten yrittäjyystietoa, yrittäjyyskokemuksia, työelämävalmiuksia ja oman talouden hallintaa. Yhdistys tarjoaa yrittäjyys- ja kuluttajakasvatusta tukevia opinto-ohjelmia 7-25 -vuotiaille nuorille koulujen, oppilaitosten ja yliopistojen kautta. NY Yrittäjyyskasvatuksen polku on kymmenen opinto-ohjelman kokonaisuus, joista osa on vielä pilottivaiheessa. Omille ikäluokilleen kohdistetut ohjelmat tarjoavat käytännönläheisiä yhteistyömuotoja esiopetuksesta korkea-asteelle learning by doing -periaatteella. (Nuori Yrittäjyys ry.)

Käytännönläheiset opinto-ohjelmat opettavat lapselle tai nuorelle tiimityöskentelyä, ongelmanratkaisua, omien ideoiden kokeilua ja toteuttamista sekä vastuunottamista omasta työstä. Ohjelmat kannustavat aktiiviseen, oma-aloitteiseen työtoteeseen läpi elämän ja tietenkin antavat tietoa yrittäjyydestä. (Nuori Yrittäjyys ry.)

Nuori Yrittäjyys ry tarjoaa kaikkiin opinto-ohjelmiin valmiin opintomateriaalin sekä apua ja tukea materiaalin käyttöönotossa. NY opinto-ohjelmat ovat maksuttomia lukuun ottamatta NY Vuosi Yrittäjänä -ohjelmaa. Myös opettajien ohjelmakoulutukset, joita YES tarjoaa, ovat maksuttomia. NY:n rahoitus muodostuu opetushallituksen koordinoimasta Euroopan Sosiaalirahasto -rahoituksesta sekä säätiöiden ja yritysten tuesta. NY toimii vahvan alueellisen YES-verkoston kautta yhteistyössä koulujen ja oppilaitosten kanssa. Yhteistyön avulla NY:n opinto-ohjelmia tukevaa koulutusta ja neuvontaa on saatavilla koko Suomen kattavasti. NY tarjoaa yhteistyömahdollisuuksia työelämän ja koulutuksen välillä. (Nuori Yrittäjyys ry.)

NY on osa kansainvälistä Junior Achievement Young Enterprise (JA-YE) -verkostoa. Junior Achievement Worldwide on suuri yrittäjyys- ja kuluttajakasvatusta nuorille tarjoava organisaatio. Verkosto tavoittaa lähes kymmenen miljoonaa oppilasta 123 maassa vuosittain. JA-YE Euroopan verkosto tavoittaa vuodessa yli kolme miljoonaa oppilasta 36 maassa Euroopassa. Nuori Yrittäjyys on toiminut Suomessa jo vuodesta 1995. Nuori Yrittäjyys tavoittaa vuosittain yli 15 000 suomalaista nuorta kautta maan. (Nuori Yrittäjyys ry.)

Nuori Yrittäjyys opinto-ohjelmat tarjoavat toimintaa alaluokilta periaatteellisesti korkea-asteelle asti. Korkea-asteen ohjelmat ovat vielä pilottivaiheessa. Käyn lyhyesti kaikki ohjelmat läpi, sillä haastattelujeni purussa mainitsen useita näistä ohjelmista. Opettajille juuri nämä NY opinto-ohjelmat ovat tehokas työkalu yrittäjyyskasvatuksen opettamisessa, ja yksi YES Uudenmaan keskeisin tehtävä on järjestää Uudenmaan alueen opettajille koulutuksia näiden kyseisten ohjelmien saralta. Jokainen haastateltavani on käyttänyt opetuksessaan NY-koulutusohjelmia, ja heidät on YES ry:n kautta niihin opetettu. (Nuori Yrittäjyys ry.)

NY Sinä + Minä = Me (Perusasteen alaluokat)

Tässä ohjelmassa tuetaan lasten yhteistyökykyä, myönteistä minäkuvan kehittymistä ja vastuuntuntoa. Oppijalähtöinen työtapa rohkaisee lapsia toteuttamaan itseään aktiivisesti omien vahvuuksien ja osaamisien mukaan. NY Minä+sinä=me -ohjelma kannustaa etsimään ja oppimaan asioita omasta itsestä ja toisista. Yhdessä tekemällä lapset oppivat ymmärtämään yhteistyön ja erilaisten taitojen merkityksen. Lapset oppivat tiedostamaan oman ainutlaatuisuutensa ja kunnioittamaan toisten taitoja. (Nuori Yrittäjyys ry.)

NY Minä+sinä=me -ohjelma on kolmeosainen kokonaisuus jossa tarkastellaan jokaisen lapsen omia vahvuuksia, taitoja ja mielenkiinnon kohteita, etsitään ja havainnoidaan toisten lasten vahvuuksia ja taitoja sekä yhdistetään erilaisia taitoja ongelmanratkaisuun, luovuuteen ja yhteistyöhön kannustavien tehtävien kautta. Lopuksi tehdään erilaisten vahvuuksien taidonnäytteenä ja onnistumisen elämyksenä yhteinen tapahtuma. (Nuori Yrittäjyys ry.)

NY Mitä Ihmiset tekevät (Perusasteen alaluokat)

NY Mitä ihmiset tekevät - mitä kaupungissa tapahtuu? -ohjelma tutustuttaa alaluokkien 3. -4. luokkalaiset ympärillä toimivan yhteiskunnan arkeen. Ohjelma sisältää erilaisia toiminnallisia, luovia ja hauskoja lähiympäristöön ja sen toimintaan ja toimialoihin liittyviä tehtäviä ja pelejä. Ohjelman tavoitteena on syventää ja vahvistaa oppilaiden tietoja ympäristön toiminnasta ja opettaa sen muodostumiseen ja toimintaan vaikuttavia tekijöitä. Ohjelma tutustuttaa lapset sellaisiin teemoihin, kuten talouden kiertokulku yhteiskunnassa, kansalaisvaikuttaminen, päätöksenteko, äänestämisen, yksityisen ja julkisen sektorin ammatit ja niiden erot. (Nuori Yrittäjyys ry.)

NY 6h-Leiri (Perusasteen alaluokat)

NY 6h -leiri on alakoulujen 5.-6. -luokkalaisille suunnattu kuuden tunnin mittainen, yhden koulupäivän aikana toteutettava ohjelma, joka toteutetaan yhdessä yläkoulun kanssa nuorilta nuorille- periaatteella. Eli leirin ohjaajina toimivat yläkoulun oppilaat. 8. -9. -luokkien oppilaat saavat ohjaamiskokemusta ja harjoitusta tapahtumanjärjestämisestä. (Nuori Yrittäjyys ry.)

NY 6h -leiri toteutetaan tekemällä oppien yrittäjyyteen liittyvien rastitehtävien kautta, jotka haastavat ideointiin ja aktiivisuuteen. Päivän aikana innovoidaan ja toteutetaan oman ryhmän muodostaman miniyrityksen tuote, joka esitellään muille leiriryhmille. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden vuorovaikutustaitoja ja lisätä tietoa työelämästä. Leirin aikana koululaiset op-

pivat tiimityötä, vuorovaikutustaitoja sekä omien vahvuuksien hyödyntämistä. (Nuori Yrittäjyys ry.)

Leiri tukee todella hyvin opetussuunnitelman yrittäjyys ja osallistuva kansalaisuus - aihekokonaisuutta. Sen sisältö voidaan sijoittaa useiden aineiden opetukseen. Toimintamalli tukee äidinkieltä, vuorovaikutustaitoja, matematiikkaa, kuvaamataitoa sekä esimerkiksi tuotteidontia. (Nuori Yrittäjyys ry.)

NY Oma Talous (Perusasteen yläluokat)

Ohjelman kautta oppilaat syventävät aiempaa kuluttajaosaamistaan ja oppivat hallitsemaan rahankäyttöänsä. Ohjelman sisältää käytännön tehtäviä ja harjoituksia, ja ne kannustavat oppilaita omatoimiseksi sekä aloitteelliseksi toimijoiksi itseään koskevissa asioissa. Ohjelma antaa nuorille valmiuksia hahmottaa ja suunnitella paremmin omaa rahankäyttöänsä ja tulevaisuuttaan. NY Oma talous -ohjelma toteutetaan työelämän edustajan kanssa, eli luennoitsija tulee yrityksestä koululle. (Nuori Yrittäjyys ry.)

NY 12h-Leiri (Perusasteen yläluokat)

NY 12h-leiri on yhden päivän aikana, tekemällä oppimisen periaatteella toteutettava opinto-ohjelma yläkoululaisille. Se on toimiva kokonaisuus innovoinnista, yrittäjyydestä ja omista mahdollisuuksista vaikuttaa. Leirillä opitaan projektityöskentelyn avulla tekemään yhteisiä päätöksiä. Tämäkin leiri toimii nuorelta nuorelle periaatteella, eli ohjaajina toimivat ylemmän vuosikurssin oppilaat. Harjoitustyönä oppilaat suunnittelevat ja tekevät idean annettuun tehtävään. Leiri etenee erilaisten rastitehtävien kautta, jotka haastavat ideointiin ja aktiivisuuteen. (Nuori Yrittäjyys ry.)

NY 12h -leirin rastit muodostavat kolmivaiheisen kokonaisuuden. Ensimmäinen vaihe on ryhmäytyminen ja innovointi, jossa leiriläiset oppivat omat ja ryhmänsä vahvuudet ja innovoivat vaihtoehtoja tehtävään. Toisessa vaiheessa idea konkretisoidaan ja sitä kehitellään ryhmässä ja tehtävät jaetaan. Leirin lopulla esitetään ideoitu ratkaisu ja markkinoidaan sitä yleisölle. (Nuori Yrittäjyys ry.)

NY Vuosi Yrittäjänä (Toinen aste)

NY Vuosi yrittäjänä on peruskoulun 9.-luokkalaisille sekä lukion ja ammatillisen toisen asteen opiskelijoille suunnattu opinto-ohjelma, jossa perustetaan lukuvuoden ajaksi oikealla rahalla toimiva pieni yritys ja oppilaat käyvät kaikki yritykseen vaiheet läpi, sen lopettamiseen asti. (Nuori Yrittäjyys ry.)

Tämä on aivan mahtava tapa opettaa nuorelle, mitä yrittäjyys voisi olla. Olen tutustunut muutamaani yrityksiin. Esimerkiksi Porvoon Amistosta kolme nuorta, kaksi kauneudenhoito ja yksi hiusalan opiskelijaa perustivat kauneudenhoitoyrityksen. He tekivät töitä kerran viikossa asiakkaille. He tekivät itse myös käsivoiteen yhdessä kemianopettajan kanssa.

NY 24h-Leiri (Toinen aste)

NY 24h -leiri on ammatilliselle toiselle asteelle suunniteltu vuorokauden kestävä kokonaisuus, jonka aikana nuoret perustavat oman ideansa pohjalta kuvitteellisen yrityksen. Leiri toimii nuorilta nuorille -periaatteella, mutta myös opettajia tulisi olla paikalla ohjaajien tukena. Ohjelman hyödyntäminen on mahdollista myös lukiossa. Leiri muodostuu rastitehtävistä, yhteisluennoista ja tietoisuuksista. Leirillä luodaan liikeidea, jota kehitetään eteenpäin yhdessä asioista oppien ja ideoita työstäen. Oppilaat joutuvat työstämään myös esiintymistaitojaan. Leiri auttaa nuoria ymmärtämään, että yrittäjämäistä toimintatapaa, taitoja ja ominaisuuksia tarvitaan kaikessa työssä ja työelämässä. (Nuori Yrittäjyys ry.)

5 Yrittäjyyden opettamisen ulottuvuudet

Ristimäki (2004, 121) esittää yrittäjyyden opettamisen ulottuvuudet, joita on neljä kappaletta. Ulottuvuudet ovat makroulottuvuus, liiketoiminnallinen ulottuvuus, organisaatioulottuvuus sekä yksilöulottuvuus. Makroulottuvuus kuvaa hyvin sitä, miten yrittäjyyttä opetetaan alakouluasteella, ja muut ulottuvuudet taas perusasteen yläkoulun ohjelmia sekä toiselle asteelle suunnattuja ohjelmia.

Yrittäjyyden opettamisen makroulottuvuus auttaa oppilaita ymmärtämään työ- ja yritys-elämän merkityksen koko yhteiskunnan hyvinvoinnille ja yrittäjyyskasvatuksen sisällöllisen alueen kautta asenteet muuttuvat luulosta tietoon perustuvaksi. Makroulottuvuuden osa-alueet ovat yrittäjyys kansantaloudessa, pk-yrityskenttä ja sen dynamiikka, yrittäjyyskulttuuri ja verkostoituminen. Makroulottuvuuden osa-alueet auttavat myös ymmärtämään yrittäjyyden syntymistä. (Ristimäki 2004, 121.)

Makroulottuvuuden osa-alueet käydään erinomaisesti läpi NY-ohjelmissa, jotka ovat suunnattu alakouluikäisille. Tietenkin tässä suuressa ulottuvuudessa, ei sukella tällä asteella kovin syväälle nuorten oppilaiden vuoksi. Yrittäjyyden merkitystä kansantaloudessa käydään erinomaisesti läpi mitä kaupungissa tapahtuu- ohjelmassa. Nuoresta lästään huolimatta lapset ymmärtävät kuinka tärkeitä yrittäjät ovat ja esimerkiksi miten raha kulkee yksityisen ja julkisen sektorin välillä.

Liiketoiminnallinen ulottuvuus sisältää liiketoimintamahdollisuuden, liikeideakonseptin, innovaatiotyypit sekä yrittäjästrategian. Tämä ulottuvuus avartaa yrittäjyyteen liittyvää näkemysellisyttä sekä innovaatioiden moniulotteisuutta. Yrittäjyyteen liittyvä näkemysellisyys ja mahdollisuuksien havaitseminen nousevat tärkeään asemaan. Tämä liiketoiminnallinen ulottuvuus on yksi neljästä ulottuvuudesta, vaikka moni voisi kuvitella sen olevan pääasia yrittäjyyttä opettaessa, niin ei kuitenkaan ole. Tämä ulottuvuus ja sen osa-alueet auttaa ymmärtämään uuden liiketoiminnan syntymistä ja sen menestykseen vaikuttavia tekijöitä. (Ristimäki 2004, 121-122.)

Liiketoiminnallinen ulottuvuus NY-ohjelmista on parhaiten opetettu Vuosi yrittäjänä-ohjelmassa, sekä leireille. Leireillä innovoidaan yritysideoita ja arvioidaan menestysmahdollisuuksia. Vuosi yrittäjänä vie tämän ulottuvuuden opettamisen uudelle tasolle, kun oppilas oikeasti perustaa yrityksen.

Organisaatioulottuvuuden osa-alueet ovat sisäinen yrittäjyys, yritysysteistyömallit, perhe yrittäjyys ja franchising-yrittäjyys. Tämä ulottuvuus tuo esiin erilaisia tapoja toteuttaa liiketoimintaa. Tätä ulottuvuutta tulisi opettaa niin eri yritysmuotojen kuin yrittäjyyden monimuotoisuudenkin sekä ulkoisen yrittäjyyden kautta. (Ristimäki 2004, 122.)

Organisaatioulottuvuutta käydään perusteellisimmin läpi NY-leireillä, jossa tehdään pieniä liiketoimintasuunnitelmia ja pohditaan, mikä yritysmuoto valitaan, minkälainen toimintamalli tehostaa toimintaa ja tuo sitä kautta eniten kilpailukykyä.

Yrittäjyyden opettamisen yksilöulottuvuuden teemat avartavat oppilaiden käsitystä yrittäjäominaisuuksien merkityksestä ja osaamisalueista joita yrittäjän työ vaatii. Yksilöulottuvuuden osa-alueet ovat yrittäjäominaisuudet, yrittäjäksi ryhtymisen vaiheet, yrittäjän työn roolivaatimukset ja eri yrittäjätyypit. (Ristimäki 2004, 122.)

Yksilöulottuvuus on kuin suoraan Vuosi yrittäjänä -ohjelman oppaasta. Tämä ulottuvuus tulee hyvin opetettua oppilaalle näin laajassa ja hyvässä ohjelmassa. Myös leirit käyvät näitä asioita läpi, 24-h leiri laajimmin ja niin edelleen. Ulottuvuuden yrittäjäksi ryhtymisen vaiheet -osa-alue korostuu tässä ohjelmassa opiskelijan käydessä jokainen vaihe läpi. Lukuvuoden lopulla opiskelija lopettaa yritystoiminnan, joten hän käy läpi koko yrityksen elinkaaren, eikä ainoastaan perustamisen vaiheita.

6 Laadullinen tutkimus

Teen laadullisen tutkimuksen ja suoritan tiedonkeruun haastattelemalla. Koen täysin turhaksi kertoa muista tutkimustavoista, sillä ne eivät ole liitännäisiä minun opinnäytteeseeni. Tutkimukseni on hypoteesiton, eli lähdän liikkeelle mahdollisimman vähin ennakko-oletuksin.

Lähtökohtana laadullisessa tutkimuksessa on todellisen elämän kuvaaminen. On siis otettava huomioon, että todellisuutta ei voi pirstoa osiin ja että todellisuus on moninainen. Kohdetta tulisi tutkia mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2004, 152.)

Hirsjärvi (ym. 2004, 155) listaa kvalitatiivisen tutkimuksen tyypillisiä piirteitä. Hän kertoo kvalitatiivisen tutkimuksen olevan luonteeltaan kokonaisvaltaista tiedonhankintaa ja aineiston kokoaminen tulisi tapahtua todellisissa ja luonnollisissa tilanteissa, joissa ihmisiä suositaan tiedonkeruun instrumenttina. Tutkimuksen lähtökohtana ei tule olla teorian testaaminen vaan aineiston yksityiskohtainen tarkastelu monesta eri näkökulmasta, eli käytetään induktiivista analyysia. Kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti ja aineiston hankinnassa käytetään laadullista metodologiaa kuten teemahaastattelua. Tutkimus toteutetaan joustavasti ja suunnitelmia muutetaan tarpeiden mukaisesti. Aineisto käsitellään ja tulkitaan tapauskohtaisesti. Laadullinen tutkimus siis sopii tilanteisiin, jossa tutkitaan ihmisten käyttäytymistä ja reagoitua.

Laadullisessa tutkimuksessa tutkija ei sekoita omia uskomuksiaan, asenteitaan ja arvostuksiaan tutkimuskohteeseen. Tutkijan tulee yrittää ymmärtää objektiivisesti haastateltavan henkilön näkökulmia ja ilmaisuja ja pyrkiä vuorovaikutukseen kohteensa kanssa. (Kurkela. b.)

Hirsjärvi ym. (2004, 159) esittävät tutkimussuunnitelmaan kuuluvan aiheanalyysin, viitekehkeyksen, ajallisen sekä paikallisen rajaamisen, raportin alustavan jäsentelyn, suunnitelman tulosten hyödyntämisestä sekä tutkimuksen aikataulun.

Olen tutkimukseni tutkimusmenetelmäksi valinnut laadullisen tutkimuksen. Suoritan tutkimuksen aineiston keräämisen haastattelemalla. Kohdistan haastatteluni sellaisiin opettajiin jotka ovat olleet tekemisissä yrittäjyyskasvatuksen ja YES Uusimaan kanssa. Jotta opettaja osaisi antaa kehittävästä palautetta, hänen tulisi olla jonkin verran tietoinen nykyisestä yrittäjyyskasvatuksen tilasta ja YES:sin toiminnasta.

Kvalitatiivinen tutkimus liitetään kolmeen tieteenfilosofiseen suuntaukseen: positivistiseen, tulkitsevaan ja kriittiseen suuntaukseen. Tausta kvalitatiivisessa tutkimuksessa ovat kuitenkin sosiologiassa ja antropologiassa. (Karasti 2005.)

Tutkimusprosessissa tulee ensin määritellä tutkimuskysymys. Prosessissa tutkimuksen muutujat tulee ottaa huomioon ja prosessi tulee olla tarkkaan harkittu. Aiheelle tulisi luoda teoreettinen viitekehys ja kirjallisuuteen tulisi perehtyä. Prosessissa seuraavan vuorossa on tiedon keruu. Saadut tiedot seuraavaksi analysoidaan ja raportoidaan.

6.1 Menetelmän valinta

Haastattelu lienee olevan Suomessa yleisin tapa kerätä laadullista aineistoa. Haastattelun tavoite on selvittää ihmisen ajatuksia. Haastattelu on keskustelua, joka tapahtuu tutkijan aloitteesta ja on hänen johdattamaa, ja on kuitenkin vuorovaikutusta, jossa osapuolet vaikuttavat toisiinsa. (Eskola & Suoranta 2003, 85.)

Eskoja ja Suoranta (2003, 86) ovat jakaneet haastattelut neljään tyyppiin. Strukturoidussa haastattelussa kysymykset ovat kaikille tutkittaville samat ja vastausvaihtoehdot ovat samat. Puolistrukturoidussa haastattelussa kysymykset ovat kaikille samat, mutta haastateltava saa omin sanoin vastata kysymyksiin. Teemahaastattelussa aihepiirit on etukäteen määritelty, ja tutkijan tulee pitää huoli, esimerkiksi tukilistan avulla, että kaikki teemat tullaan käydyksi läpi. Avoin haastattelu tarkoittaa tietystä aiheesta keskustelemista, jossa kaikkien haastateltavien kanssa ei käydä läpi välttämättä samoja asioita.

Teemahaastattelussa haastattelutilanteessa esiin nostettavat teemat ovat tarkoin edeltä käsin pohditut ja määritellyt. Joissain tapauksissa teemojen käsittelyjärjestyksellä ei ole ratkaisevaa merkitystä, vaan keskustelun luonteva kulku saa määrätä käsittelyjärjestyksen. Tutkimusongelma voi kuitenkin vaatia sen, että asiat on käsiteltävä etukäteen määrättyssä järjestyksessä. (Kurkela. a.)

Teemahaastattelu on keskustelua, jolla on etukäteen päätetty tarkoitus ja esiin nostettavat teemat ennalta määritellyt ja pohditut. Rakenne tulee pysyä haastattelijan hallinnassa. Teemahaastattelussa vastausvaihtoehdot eivät rajaa kertyvää aineistoa, vaan haastattelu etenee keskustelun omaisesti, siten että teemat sitovat aineiston tutkimusongelmaan. (Kurkela. a.)

Teemahaastattelussa syntyvä aineisto on puheesta kirjattua tekstiä ja haastattelujen määrä on yleensä pieni. Siksi teemahaastattelussa ei voi tuloksia yleistää perusjoukkoon nähden. Teemahaastattelussa haastateltavien valintaan on kiinnitettävä huomiota ja tutkimuksessa on perusteltava ne periaatteet, joiden mukaan haastateltavat on valittu. (Kurkela. a.)

6.2 Haastattelujen suorittaminen

Suoritin haastattelut joko kasvoittain haastateltavan kanssa tai puhelimitse. Aloitin haastattelut perustietojen keräämisellä, kuten millä asteella opettaja opettaa, mitä luokkaa tai mitä ainetta. Perustietojen jälkeen siirryin yrittäjyyskasvatukseen, YES Uudenmaan ja Nuori Yrittäjyys ry:n pariin. Keräsin tietoa niin yrittäjyyskasvatuksen roolista opetuksessa, kuin NY-ohjelmien roolista yrittäjyyskasvatuksessa. Tutkin missä YES Uudenmaan tapahtumissa opettajat olivat käyneet ja mitä mieltä he olivat niistä. Koska opettajan YES taustan olivat hyvin erilaiset, kysymykset vaihtelivat, mutta käsittelivät kyllä samat teemat.

Teemahaastattelussa selvitin minkälaisiin tapahtumiin ja koulutuksiin opettajat olivat osallistuneet, ja mitä mieltä opettajat kyseisistä koulutuksista tai tapahtumista he ovat. Tarpeen mukaan tarkensin kysymyksillä mielipidettä. Kysyin mielipiteitä koulutuksien sisällöllisestä kattavuudesta, kouluttajista ja koulutusten yleisestä miellyttävyydestä. Tämän jälkeen siirryin NY-ohjelmiin, ja kysyin ovatko opettajat toteuttaneet niitä. Jos olivat, kysyin, mikä rooli YES ry:llä on ollut ohjelmien toteuttamisessa. Tutkin YES yhteyshenkilön roolia ja sitä onko opettaja kokenut tuen YES Uudenmaan puolelta. Kysyin onko opettajilla ideoita tai toiveita YES Uudenmaan toiminnan parantamiseksi mieleisekseen.

6.3 Tulosten käsittely

Karasti (2005, 12) on kertonut laadullisen aineiston analysoimisesta. Analyysi on syklistä ja alkaa jo aineiston keruun yhteydessä. On tärkeää tuntee aineistonsa perinpohjaisesti ja lukea se useaan kertaan. Usein kannattaa tehdä pienelle osalle aineistoa lähiluku. Analyysissa pitäisi edetä asteittain. Varovaisuus on tärkeää tutkimusproseduureja koskevien ohjeiden tai standardoinnin kanssa ja yksittäisen tutkijan luovan työskentelyn korostamisessa.

Aineisto syntyi haastattelujen avulla ja joka haastattelun jälkeen kirjoitin muistiinpanoni puhtaaksi. Puhtaaksi kirjoittamisella tarkoitan haastattelun sisällön kirjoittamista tiukaksi pakettiksi. Tämä jälkeen teema teemalta purin haastattelut tuloksiksi.

6.4 Tulosten luotettavuus

Eskola ja Suoranta (2003, 52) esittävät tutkimuksen eettisistä ongelmakohtista luettelon. Tähän luetteloon sisältyy tutkimuslupaani liittyvät kysymykset. Lupa tulee saada niin viranomaisilta että tutkittavilta. Viranomaiset saattavat pohtia muun muassa sitä, kuinka ahdistavia kysymykset ovat haastateltaville.

Tutkimusaineiston keruuseen liittyy luotettavuuden ongelmia. Eskola ja Suoranta (2003, 52) ottavat esille ongelman, että voiko haastateltava jättää vastaamatta kysymyksiin eettisistä tai rationaalisista syistä. Salaa nauhoittaminen ja muu sellainen on kiellettyä. Jos tutkimusaineistoa kerätään esimerkiksi netin keskustelupalstoilla, tulee sinne kirjoittajan itse saada päättää haluaako hän tekstinsä sisällyttämistä tutkimukseen. Tutkimuskohdetta ei tule hyväksikäyttää. Osallistumiseen liittyy myös ongelmia, eli miten tutkija vaikuttaa tutkimusyhteisöön. Tutkimuksesta tulee tiedottaa.

Tutkittavan ja tutkijan välillä ei saa olla sellaista riippuvuussuhdetta, joka voi olennaisesti vaikuttaa tietojen antamisen vapaaehtoisuuteen, esimerkkinä opettaja-oppilas suhde (Eskola & Suoranta 2003, 55).

Tutkimuksessa on kunnioitettava ihmisarvoa. Tutkimus ei saa aiheuttaa vahinkoa tai loukata tutkittavaa. Tutkittavia ei saa johtaa harhaan ja heidän yksityisyytensä ja luottamuksensa tulisi turvata. (Eskola & Suoranta 2003, 56.)

Tuloksia ei voi yleistää perusjoukkoon nähden, mutta YES Uusimaa voi silti luottaa tuloksiin, ja tehdä ratkaisujakin toiminnassaan ottaen huomioon kyseisten opettajien mielipiteet, eli tämän tutkimuksen tulokset. Eettisiä ongelmia ei voi välttää, mutta tutkija voi aina ja pitääkin toimia eettisesti oikein.

7 Tulokset

Haastatteluja sain kasaan vain neljä kappaletta, vaikka suunnittelin viittä tai kuutta. Päätin että neljällä sain kuitenkin tarpeeksi informaatiota opinnäytteen läpi viemiseksi. Kolme haastateltavaani opettavat toisella asteella, kaksi ammatillisessa oppilaitoksessa ja yksi lukiossa. Perusasteelta onnistuin saamaan vain yhden haastattelun. Kyseinen opettaja opettaa alakoulussa. Haastattelujen sisällön olen sijoittanut liitteeksi loppuun, siellä on siis aineisto josta olen poiminut tulokset.

7.1 NY-ohjelmat ja niiden vieminen opetussuunnitelmiin

Haastateltavani olivat kaikki olleet mukana järjestämässä NY-ohjelmia omille oppilailleen. NY-ohjelmien suosio kuitenkin vaihteli suuresti, yhden ollessa sitä mieltä, että Vuosi yrittäjänä -ohjelman tulisi olla pakollinen ammattikoulun oppilaille, ja toinen ammattikoulun lehtori ei halua järjestää NY-ohjelmia ollenkaan. Kyseinen opettaja on ollut mukana viimeksi muutama vuosi sitten 24-h leirillä, eikä se ollut oppilaiden mielestä kiva, eikä opettajakaan enää edes yritä saada oppilaita osallistumaan. Kyseinen opettaja kertoi, ettei ohjelmia voi valita

kurssivalikoimasta. Jos ohjelmia veisi opetussuunnitelmaan, ne olisi mahdollista mitoittaa sopivaksi, sekä ajallisesti että määrällisesti.

7.2 Verkostoituminen

Toive YES ry:n laajemmasta verkostoitumisesta tuli ilmi kolmessa haastattelussa, ja kaikki sitä toivovat opettajat toisella asteella. Tämä sinänsä liittyy selkeästi kohtaan tiedottaminen, sillä mitä tahansa ohjelmaa ja tapahtumaa YES järjestää, täytyy tiedon siitä kulkea opettajalle. Tämä laajempi verkostoituminen on selkein toistuva teema toiveissa ja tarpeissa YES ry:n toimintaa koskien. Ope-yrittäjä treffeistä pidetään suuresti, ja se on alueellisessa verkostoitumisessa oiva keino. Tapahtumissa

7.3 Opettajan tukeminen

Opettajan tukeminen tuli ilmi opettajien toiveissa YES Uudenmaan toiminnalta kahdella opettajalla. Pelkkä koulutus ei välttämättä riitä, vaan tuki pitää pysyä pitkällä tähtäimellä. YES Uudeltamaalta tukihenkilö voisi esimerkiksi olla mukana ensimmäisillä koulun järjestämällä leireillä.

Myös aktiivinen yhteydenpito YES Uudenmaan suunnalta oli toivottua. Opettaja tuntee olonsa tärkeäksi. On vaikeampi luovuttaa NY-ohjelmien suhteen, jos ketään ei kiinnosta ohjelmien onnistuminen ja menestys.

7.4 Koulutuksien alakohtaisuus

Yksi haastateltavani toivoo koulutuksilta alakohtaisuutta, eli koulutukset kohdistettaisiin koskemaan vain yhtä alaa. Hänellä on itsellään kokemus koulutuksesta, jossa oli pelkästään yhden alan opettajia sekä yrittäjiä, ja toivoi samanlaista toimintaa lisää. Tällainen toiminta on aivan loistavaa verkottumista opettajille sekä yrittäjille.

Koulutuksiin toivottiin myös YES ry:n kouluttajat lisäksi opettajan ja oppilaan näkemyksiä opinto-ohjelmista. Nämä molemmat toiveet tulivat toiseen asteen opettajia, joten eivät koske perusasteen ohjelmia.

7.5 Tiedottaminen

Toive paremmasta tiedottamisesta YES Uudenmaan tapahtumista ja toiminnasta nousi esiin haastatteluissa. Jos opettaja ei tiedä tapahtumista ja koulutuksista, on niihin vaikea ilmoit-

tautua ja osallistua. Ja ennen tapahtumista tiedottamista on ensisijaisen tärkeää, että vastaanottaja tietää mikä on valtakunnallinen YES ry.

Haastatteluissa nousi ilmi myös epäselvyyttä YES ry:n fokuksesta. Haastateltava kertoi työhyönteisössään olevan epätietoisuutta YES Uudestamaasta. Opettajat eivät esimerkiksi tieneet koko keskuksista. useat olivat kuulleet nimen, mutta eivät olleet varmoja mitä YES oikein tekee ja mikä sen tarkoitus on.

8 Johtopäätökset

Työni lisäsi tietoa tutkittavalla alueella, sillä tällaista tutkimusta ei ole aikaisemmin tehty. Hyvin selkeät toistuvat teemat ovat tiedottaminen, verkostoituminen sekä opettajan tukeminen. Tutkin millaisia ideoita ja tarpeita opettajilla on YES Uudenmaan toimintaan. Tutkin myös miten opettajat kokevat YES Uudenmaan roolin yrittäjyyskasvatuksen tukipalveluna. Opettajat toivovat lisää verkostoitumista kouluihin, parempaa tiedottamista tapahtumista sekä opettajan tukemista ja tiedottamisen ja koulutuksen jälkeen. Vaikka opettaja saa tarvittavan informaation opinto-ohjelman käyttöön ottoon itse koulutuksessa, voi henkilöstä riippuen hän haluta vielä paljonkin tukea itse prosessissa. Varsinkin ensimmäinen kerta on varmasti haastava. Ilmi tuli myös toive NY:n roolin selkeyttämisestä, joka liittyy olennaisesti tiedottamiseen. Tämä on hyvin ymmärrettävää, sillä lyhenteet ja yhdistykset varmasti menevät helposti sekaisin. Toivottiin myös alakohtaisuutta koulutuksissa, ja esimerkiksi ammattikouluissa tämä olisi mahdollista ja järkevää. Yleisesti opettajat jotka ovat tekemisissä YES Uudenmaan kanssa kokevat sen toiminnan tärkeänä ja mielenkiintoisena.

Suosittelen YES Uudeltamaalta toimia näiden toistuvien teemojen saralta. Esimerkiksi verkostoitumisen osalta YES Uusimaa voisi järjestää enemmän ope-yrittäjä -treffejä. Tietoisuutta olemassaolostaan YES voisi parantaa julkaisemalla mainoksia ja artikkeleja esimerkiksi yrittäjien ja opettajien ammattilehdissä valtakunnallisesti, että myös paikkakunnallisesti.

Joitain NY opinto-ohjelmia voisi harkita esimerkiksi juurrutettavan opetussuunnitelmaan. Kyse voisi alkuun olla lyhyistä perusasteen alakouluille tarkoitetuista ohjelmista. Tällä tavoin voitaisiin varmistaa tärkeän tiedon kulkeutuvan lapselle.

Tutkimusmenetelmät aina rajoittavat jonkin verran tutkimusta, niin myös teemahaastattelun kohdalla. Esimerkiksi jos olisin valinnut määrällisen menetelmän, voisi tulokset yleistää koskemaan koko perusjoukkoa. Olettaen että olisin saanut enemmän vastauksia, ja suuri otos on olennainen piirre määrälliselle tutkimukselle. Mutta paras tarkoituspäriä vastaava tutkimusmenetelmä on tässä tapauksessa laadullinen tutkimus ja tiedonkeruumenetelmänä teemahaastattelu.

Yhteistyötahoja ovat myös yrittäjät, joten ideoiden ja tarpeiden kartoittaminen siltä YES ry:n yhteistyötaholta olisi hurjan kiinnostavaa. Yrittäjille eivät NY-ohjelmat kuulu, joten se mahdollistaa hyvin erilaisen näkökulman tutkimukseen verrattuna tähän työhön. Jatkotutkimus- haasteita pohdittaessa minulle heräsi kysymys, että miten opettajat vastaanottavaisimmin haluavat tiedotuksen tapahtuvan. Onko sähköposti oikea tapa saada tiedotusta aikaiseksi? Tullee tiedon tulla rehtorilta tai muulta ylemmältä taholta, jotta opettajat kokevat tietotul- van keskellä tiedotuksen tärkeäksi?

9 Arviointi

Opinnäytteeni on ollut hankala ja raskas projekti. Ongelmia oli heti opinnäytteen aiheen kek- simisessä ja saamisessa, jossa Anu Lindström auttoi minut alkuun tutustuttamalla minut YES ry:n projektipäällikkö Mirja Ahvenaisen kanssa. Aivan mielettömästi opinnäytettäni on helpot- tanut se, että pääsin suorittamaan työharjoitteluni projektiassistenttina YES Uudellemaalle. YES ry ja NY ry ovat suuria ja moniulotteisia käsitteitä, ja oli helpompi lähteä työstämään ai- hetta, kun olin saanut mahdollisuuden perehtyä kokonaisuuksiin kymmenen viikon ajan.

Haastattelujen rakenteen tekeminen ja opettajien mielipiteiden ja arvioiden ymmärtäminen oli huomattavasti helpompaa, kun tiesin koulutuksien ja tapahtumien sisällöt sekä rakenteet. Henkilökohtainen mielipiteeni on, että toisen työharjoittelun ja opinnäytteen yhdistäminen tulisi olla mahdollista kaikille opiskelijoille maksimaalisen hyödyn tuottamiseksi. Ja yrityksen tai organisaation kanssa työskentely opinnäytettä tehdessä on palkitsevaa, koska tietää tuot- tavansa oikeasti hyödyllistä tietoa.

Monipuolinen ja kriittinen arviointi on tärkeä osa opinnäytettäni. Arvioinnin lähtökohtana ovat alussa määritellyt tavoitteet ja niiden toteutuminen. Tutkimukseni kohderyhmä ja kysymykset olivat oikeita ja menetelmäni oli oikein valittu. Teemahaastattelu ei rajannut aineiston ke- ruuta, vaan jätti tilaa tarkentaville kysymyksille.

9.1 Asetettujen tavoitteiden saavuttaminen

Opinnäytetyöni tavoitteena oli saada vastaus tutkimuskysymykseen, ja sitä kautta selkeyttää YES Uudenmaan fokusta. Määrittelin tutkimuskysymykseni näin: Mitä tarpeita ja toiveita opet- tajilla on YES Uudenmaan toimintaan? Asetin tavoitteekseni myös kattavan aineiston, jonka suhteen epäonnistun. Onnistuin kuitenkin vastaamaan tutkimuskysymykseeni, ja uskon tulok- sista olevan hyötyä YES Uudellemaalle.

Otin yhteyttä opettajiin sähköpostilla, johon halukkaat vastasivat, ja sovimme tapaamisajan. Epäonnistumiseni saattoi johtua tavastani ottaa henkilöihin yhteyttä. Toisaalta jos opettajat eivät ole kiinnostuneita osallistumaan tutkimukseen, tuskin lähestymistapa olisi muuttanut tilannetta. Haastattelin kaikkia henkilöitä, jotka vastasivat viestiini. Kontaktini YES Uudelta- maalta, eli Mirja Ahvenainen, antoi minulle listan opettajista, jotka olivat osallistuneet YES Uudenmaan toimintaan.

Työssäni haastattelin perusasteelta vain yhtä opettajaa, ja yhden henkilön mielipide perusasteelta ei anna todellisuudessa minkäänlaista kuvaa siitä, mitä opettajat yleisesti ottaen kaipaisivat YES Uudenmaan toiminnalta.

Toiselta asteelta haastattelin kolmea lehtoria, ja heidän vastauksissa on jo toistoa. Ja siltä osalta aineisto oli kattavaa. Kun yhdistän toisen asteen ja perusasteen vastaukset, saan mielestäni onnistuneesti vastattua asetettuun tutkimuskysymykseen.

Laajuus tuotti minulle ongelmia, sillä lähdin tavoittelemaan tiettyä sivumäärää. Huomasin nopeasti, ettei se tule onnistumaan. Valintani olla lisäämättä turhaa tai epäolennaista tietoa oli kuitenkin tietoinen. Koen, että teoreettinen viitekehys kattaa kannattelemaan tutkimukseni.

9.2 Ammatillisen kasvun arviointi

Opinnäytteen tekeminen on ehdottomasti ollut haastavin osa koko ammattikorkeakoulua. Kaikkein haastavinta on ollut haastattelujen suorittaminen, sillä epätoivo haastattelujen saannin suhteen iski useasti. En suunnitteluvaiheessa ymmärtänyt, kuinka vaativa prosessi on kyseessä. Suunnitteluvaiheen jälkeen tein rajauksia ja uudelleen arvioita.

Koko ammattikorkeakoulun ajan olen tehnyt oppimistehtäviä, jotka ovat valmistaneet minua tähän koitokseen. Silti tunsin olevani yllättävän yksin, kun tiimityöskentely on juurtunut minuun Laureassa opiskelun aikana.

Opin tekemään tutkimuksen ja suunnittelemaan haastattelut. Opin paljon myös itse aiheesta yrittäjäyyskasvatus. Ammatillinen minäkuvani on kehittynyt ja käytännöllinen osaaminen parantunut verrattuna lähtötilanteeseen ennen opinnäytteen tekemistä. Yleisten kompetenssien osalta katson osaamiseni ulottuvat yhteiskunnallisen kehittymisen tasolle. Organisaation sekä henkilökohtaisen tason taitoni ovat toki kehittyneet myös.

10 Lähteet

Eskola, J. & Suoranta, J. 2003. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hirsjärvi, S. & Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kyrö, P. & Ripatti, A. 2006. Yrittäjyyskasvatuksen uusia tuulia. Hämeenlinna: Tampereen yliopiston kauppakorkeakoulu.

Kyrö, P. & Nurmi, K. & Tikkanen, T. 1999. Yrittäjyyden askeleita yhteiskunnassa. Helsinki: Yliopistopaino.

Ristimäki, K. 2004. Yrittäjyyskasvatus. Hamina: Kotkan Kirjapaino Oy.

Karasti, H. 2005. Viitattu 29.3.2012.

<http://www.tol.oulu.fi/kurssit/tutkimusmenetelmat/TM10AineistonAnalyysi.pdf>

Kurkela, R. Tilastokeskus. a. Viitattu 10.9.2012. <http://www.stat.fi/virsta/tkeruu/04/03/>

Kurkela, R. Tilastokeskus. b. Viitattu 13.11.2012. <http://www.stat.fi/virsta/tkeruu/01/07/>

Nuori Yrittäjyys ry. 2012. Viitattu 1.9.2012. http://finland.ja-ye.eu/pls/apex31mb/f?p=17000:1002:3438671325494211:::1002:P1002_HID_ID,P1016_HID_INS TITUTION_ID:11066,6

Valtakunnallinen YES ry. 2012. Viitattu 29.8.2012. <http://www.yes-keskus.fi/>

11 Liitteet

Liite1.

Haastattelut auki kirjoitettuna muistiinpanoista

Ensimmäinen haastattelu

Ensimmäinen haastateltavani on toisen asteen opettaja. Hän opettaa Keudan ammatillisessa oppilaitoksessa yrittäjyyttä. Hän on ollut paljonkin yhteistyössä YES:sin kanssa. Hän ei kuitenkaan ole kiinnostunut järjestämään koulussaan esimerkiksi erilaisia opinto-ohjelmia, joita esittelin osiossa 2.2. Hän kokee, että hänellä, ja muilla opettajilla on täysi työ pysyä aikataulussa pakollisten asioiden kanssa, vaikka ylimääräinen aktiviteetti olisikin hauskaa. Ainakaan tässä vaiheessa näitä ohjelmia ei ole kurssitarjonnassa mukana. Hänen mielestään myös oma yritys voisi viedä kiireisen opiskelijan aikataulusta liian paljon aikaa. Oma yritys- opinto-ohjelma ei korvaa tällä hetkellä mitään opintoja kyseisessä oppilaitoksessa, ylimääräisenä projektina, se on kauhean suuri. Hän on muutamia vuosia sitten ollut muutaman opiskelijan kanssa 24-h leirillä. Leiri oli hänen mielestään mukava, muttei hänen henkilökohtainen kokemus ollut niin hyvä että haluaisi välttämättä joka vuosi yrittää saada oppilaita mukaan tällaiselle leirille. Oppilaiden kokemukset eivät olleet myöskään hirmuisen positiivisia. Kyseisellä opettajalla ei ollut ideoita YES:sin kehittämiseen, hänen mielestään palvelut ovat hyviä juuri nyt, ja ne ovat saatavissa. Hän pitää suuresti ope-yrittäjä -treffeistä, ja niitä pitää ehdottomasti järjestää myös jatkossakin.

Toinen haastattelu

Toinen haastateltavani opettaa Amistossa, eli ammatillisella toisella asteella, kaikkia kauneudenhoitoalan ammatillisia aineita. Hän on ollut paljon YES:sin kanssa tekemisissä. Hän on ollut useissa koulutuksissa niin koulutettavana, että puhujana. Hän on käynyt erilaisissa Nuori Yrittäjyys ry:n ohjelmien koulutuksissa, ja hän on ottanut kouluunsa Vuosi yrittäjänä -ohjelman, ja on ollut siihen hyvin tyytyväinen. Hän auttaa oppilaitaan harjoittamaan oman alansa ammattia vuoden ajan. Käytännössä oppilaat tekevät esimerkiksi kosmetologin töitä yhden illan viikossa tai kahdessa viikossa palkkaa vastaan. He joutuvat tekemään kaiken, mitä aloittava yrittäjä muutenkin joutuisi tekemään ja siksi oppivat hurjan paljon yrittämisestä. Lehtorin henkilökohtainen mielipide on että hyvin opetussuunnitelmaan upotettu ohjelma tulisi olla pakollinen. Mutta sitä ohjelma ei ole. Hän on ollut myös mukana YES:sin järjestämillä Porvoon aluemessuilla.

Hänen mielestään YES:sin tärkein tehtävä on tukea opettajan tukeminen. Hän henkilökohtaisesti kokee, että on saanut hurjasti apua YES:siltä, ja ilman tätä tukea NY-ohjelmien läpi vieminen olisi ollut haastavaa, ellei mahdotonta. Hän on sitä mieltä että ehdottomasti hän saa tarvittaessa apua, ja se ei ole asia johon täytyisi panostaa. Hän haluaisi painottaa että alakohtaisuus on tärkeää koulutuksissa. Esimerkkinä hän toi esiin alakohtaisen koulutuksen kauneudenhoito- ja hiusalan opettajille, jonka järjestämisessä hän on itse ollut mukana. Hän suosittelee YES:sin tekevän muita samankaltaisia ratkaisuja, jotta yhden ammatin opettajat pääsevät verkostoitumaan ja kertomaan kokemuksistaan.

Hänen mielestään YES:sin tulisi tiedottaa itsestään hieman enemmän, ja avata paremmin NY:n rooli opettajille. Hän painottaa verkottumista, vaikka hänen koulussaan YES ja NY ovat arkipäivää, muissa kouluissa tietoisuus saattaa olla hyvinkin huonoa. Hän suosittelee myös YES:sin koulutuksiin sekä opettajan että oppilaan näkemystä.

Kolmas haastattelu

Haastattelin toisen asteen koulutustasolta myös lukion lehtoria. Kyseinen henkilö opettaa historiaa ja yhteiskuntaoppia Keravan lukiossa. Keravan Lukion kanssa hän vetää Nuori yrittäjyys koulutusohjelmista NY 24h -leiriä vuosittain. Koulussa on pohdittu ja harkittu myös vuosi yrittäjänä- ohjelman toteutusta. Tämän tason panostukseen ei valitettavasti ole lukiolla resursseja.

Hän on sitä mieltä että YES:sin rooli on ollut elintärkeä NY-ohjelmaa toteutettaessa. YES Uudenmaan silloinen yhdyshenkilö oli mukana vetämässä ensimmäisen leirin, jotta kaikki sujuisi hyvin. YES koulutti leirin tuutorit sekä innosti opettajat. Leirin järjestäminen ei ilman YES:sin apua välttämättä olisi edes mahdollista, vaikka lehtori on hyvin tyytyväinen NY:n järjestämään materiaaliin. Nykyisin toki kyseinen opettaja on NY-ohjelmien suhteen konkari, mutta toivoo silti jatkuvaa YES:sin tukea muuttuvassa maailmassa. Kyseisen lehtorin mielestä YES:sin järjestämien koulutukset sekä tapahtumat ovat sopivan mittaisia sekä ajallisesti, että sisällöllisesti. Kouluttajat ovat olleet hänen mielestään osaavia sekä innostavia. Lehtori toivoisi YES:sin työntekijältä aktiivista yhteydenpitoa.

Hän toivoi myös selkeyttä YES:sin fokukseen ja toivoi YES:sin tiedottavan itsestään enemmän. Hän kertoi, ettei useat opettajat tiedä mikä on YES, eivätkä tiedä mitä se oikein tekee, vaikka nimi kuulostaisikin tutulta.

Neljäs haastattelu

Viimeinen haastateltavani on ainut perusasteen opettaja. Hän opettaa alakoulussa viidennettä luokkaa. Hän kuuluu Keravan yrittäjyystyöryhmään, mutta aloitti ryhmässä vastikään. Hänen opettamassaan koulussa vedetään vuosittain NY-ohjelmia. 6h-leiriä varten he ovat yhteisissä samalla paikkakunnalla olevan yläkoulun kanssa. Opettajat ovat käyneet YES:sin järjestämissä koulutuksissa, ja sitä kautta perehtyneet NY-ohjelmiin. Muuten koulu ei ole tarvinnut apua YES:siltä. Koulutukset ovat olleet opettajan mielestä ihan ok. Opettaja on sitä mieltä, että pakollisten asioiden hoitaminen välillä tuottaa opettajilla vaikeuksia, ja siksi kaikki tällainen ylimääräinen on välillä hankalaa. Niin mukavaa kuin se onkin. Opettaja ei toivo enempää kontaktointia YES:sin suunnalta, tieto on kyllä saatavissa.